

Lista Fuglestasjon 2019

Svarthvit fluesnapper (European Pied Flycatcher, *Ficedula hypoleuca*) ble ringmerket i rekordtall våren 2019.
Foto: Gunnar Gundersen.

Aïda López

Overvåking 2019

Lista Fuglestasjon gjennomførte i 2019 sin 30. sesong med overvåking av fugletrekket i området ved Lista Fyr. Overvåking foregikk fra 15. mars–10. juni og 15. juli–15. november med standardisert nettfangst og trekkteinger.

Av resultater kan nevnes at tallene i den standardiserte vår- og høstfangsten på Lista Fuglestasjon var hhv. 2 % høyere og 24 % lavere enn gjennomsnittet (1990-2018). Totalt ble det merket 3891 fugler av 66 forskjellige arter.

Minst tre timer har blitt brukt hver morgen på å telle fugler som er på trekk langs kysten. Dette tilsvarer minst 630 timer med telling i løpet av vår- og høstsesongen.

Det er også brukt mange timer på å dekke studieområdet. Totalt 223 arter ble sett i 2019. Ingen av disse var nye for stasjonen. Mange uvanlige arter ble imidlertid sett. Vi kan nevne spesielt: egretthegre, svartglente, glente, svømmesnipe, kaspimåke, haukugle, bieter, markpiplerke, sibirpiplerke, vannpiplerke, sitronerle, rød-toppfuglekonge, rosenstær, gulirisk, konglebit, hortulan, dvergspurv og kornspurv.

Vårsesongen

Våren var mild med en temperatur 1.7 °C over gjennomsnittet fra 15. mars til 7. juni. Særlig april utmerket seg som uvanlig varm med hele 3.3 °C over normalen. Nedbørmessig var det en relativt gjennomsnittlig vår, med en våtere mars og noe tørrere april og mai enn normalt.

To svartstruper (European Stonechat, *Saxicola rubicola*) ble fanget den 5. november. Dette er individ nr. 4 og 5 av arten som er ringmerket i den standardiserte fangsten på Lista Fuglestasjon siden 1990. Foto: Gunnar Gundersen.

Ringmerking: Totalt 851 fugler av 49 forskjellige arter ble ringmerket (gjennomsnitt for våren er 832). Antall fugler ringmerket denne våren var 2 % over gjennomsnittet og antall arter var høyere enn i 2018.

De store trostene ble ringmerket i lave antall, spesielt svarttrost og gråtrost. Småtrostene ble merket i normale eller høye antall. Finkefugler og meiser hadde generelt svært lave merketall denne våren, mens de fleste sangerne ble ringmerket i normale eller høye antall. Gråfluesnapper og svarthvit fluesnapper, som normalt ikke er vanlige i fangsten, ble begge ringmerket i rekordtall denne våren.

Overvåkingen av steinskvettens hekking i stasjonsområdet ble gjennomført, og både voksne og unger fikk fargering. Antatt hekkebestand var svak, med bare 10 reir funnet, mot 16 reir funnet i 2018 i fyrområdet.

Observasjoner: Av arter som var mer tallrike enn normalt i registreringene kan nevnes stjertand, skjeand, toppand, smålom, gulnebbblom, havsule, toppskarv, havørn, vandrefalk, heilo, krykkje, lomvi og alke. Alle disse artene ble våren 2019 registrert med sitt høyeste eller nest høyeste antall siden starten i 1990.

Mange vadere hadde lave tall og ser ut til å ha blitt generelt mer fåtallige. Det registrerte antallet vipe i området ble det laveste siden 1990 med 855 individer observert i løpet av våren. Det var ingen vipepar som holdt seg i området i hekketiden. Dette er dessverre femte året på rad uten vellykket hekking for vipe i fyrområdet.

Høstsesongen

Høsten var mildere enn normalt, med 1 °C over gjennomsnittet fra juli til oktober. I august var temperaturen hele 2.2 °C over normalen. Nedbørmengden var høyere enn normalt om høsten bortsett fra i juli.

En syngende hortulan (Ortolan Bunting, Emberiza hortulana) satt på Gunnarsmyra den 29. april 2019. Foto: Gunnar Gundersen.

Et nytt fargeringsprosjekt for overvåking av hekkende skjeggmeis (Bearded Reedling, Panurus biarmicus) i Slevdalsvann ble startet i september 2019. 18 individer ble her fargemerket. Foto: Gunnar Gundersen.

Ringmerking: Totalt 3040 fugler av 62 forskjellige arter ble ringmerket (gjennomsnitt for høsten er 4008). Antall fugler ringmerket høsten 2019 var 24% under gjennomsnittet. Antallet arter var også lavere enn i 2018.

Antallet finkefugler, meiser og buskspurver var generelt svært lave. Blant disse var granmeis, svartmeis, kjøttmeis, bjørkefink, grønnfink, grønnsisik, gråsisik/brunsisik, gulspurv og sivspurv. Alle disse artene hadde merketall som lå mer enn 50 % under gjennomsnittet. De fleste sangerne hadde også lave merketall, noe som gjaldt sivsanger, rørsanger, møller, hagesanger og munk.

Vi har fortsatt med å fargemerke alle linerler, steinskvetter, skjærpiplerker og svartstruper som en del av et nasjonalt prosjekt drevet av Kjell Mork Soot. To svartstruper ble fanget i november. Dette er individ 4. og 5. av arten som er ringmerket i den standardiserte fangsten på Lista Fuglestasjon siden 1990.

Den årlige høstfangsten av ugler ga 11 perleugler. Fangsten av ugler foregår om natta og ved bruk av lyd, og er derfor ikke en del av den standardiserte ringmerkingen.

Observasjoner: I vårt observasjonsmateriale utmerket siland, toppskarv, havørn og krykkje seg

som spesielt tallrike arter. Alle de nevnte artene hadde tall som er blant de høyeste siden starten i 1990. Generelt ble det registrert normale eller relativt høye antall av sjøfugler på trekk også for andre arter enn de som er nevnt ovenfor. En del vadere ble registrert med lavere tall enn normalt denne høsten. Denne listen inkluderer sandlo, vipe, dvergsnipe, myrsnipe, brushane og sotsnipe. Av vaderne utmerket steinvender og polarsnipe seg, med det nest høyeste og høyeste tallet siden 1990.

Slevdalsvann

Fra 1. august til 31. oktober ble det drevet daglig ringmerking i Slevdalsvann naturreservat. I 2019 var totalt 15 nett oppe (inkludert 5 nett i sivet) som resulterte i 4771 ringmerkede fugler av 49 arter (16 arter færre enn året før).

Noen interessante arter i nettene var 1 myrrikse, 2 busksanger, 55 gresshoppesanger, 7 hauksanger og 29 skjeggmeis. Totalt ble 52 myrsanger merket – det høyeste antallet noensinne. Antallet vannrikser var lavt, og været var ganske ustabilt og derfor ble det ikke bruk av feller. Totalt 9 individer av denne arten ble ringmerket, sammenlignet med 22 fugler i 2018.

Et nytt fargeringsprosjekt for overvåking av hekkende skjeggmeis i Slevdalsvann ble startet i september. 18 individer ble fargemerket.

Deltakere på Lista Bird Race 2019. Lagene registrerte totalt 134 arter i Farsund kommune. Foto: Roar Solheim.

Publikum

Fuglestationen har fortsatt å guide skoler og private besøkende i samarbeid med Besøks-senter Våtmark Lista. Syv grupper har fått omvisning av fuglestationen i løpet av året.

Vi tilbød også i 2019 ringmerkingskurs for nybegynnere. Dette er en kombinasjon av 2,5 timer teori og 10 timer praksis i feltet. Standardisert ringmerking, identifikasjon, biometriske målinger, alder, kjønn og myting er noe av innholdet. To kurs ble utført med totalt 9 deltakere fra hele Norge.

Vår årlige Fuglefestival ble feiret med fest og aktiviteter gjennom den siste helgen i august. Det var en vellykket helg med sosiale arrangementer. På lørdag var det 9-timers Bird Race, hvor lagene registrerte totalt 134 arter (145 arter i 2018) i Farsund kommune. Det var foredrag av den danske feltornitologen Klaus Malling Olsen og felles grilling på kvelden. På søndag var det ringmerking omvisning for publikum.

Foredrag av den danske feltornitologen Klaus Malling Olsen på Lista Fuglefestival. Foto: Jan Erik Røer.

Gruppebilde av deltakere på ringmerkingskurs, mai 2019. Foto: Rubén Piculo.

Bemanning

Aïda López har vært ansatt som stasjonsleder i 2019. Rubén Piculo har vært ansvarlig for gjennomføringen av feltarbeidet både vår og høst. Fuglestasjonen hadde 12 frivillige fra Storbritannia, Mexico, Nederland, Spania, Tyskland, Hellas, Russland, Norge og Frankrike.

Forskning og overvåking

Egen overvåkingsrapport er utarbeidet og oversendt Miljødirektoratet som gir støtte til prosjektet. Rapporten for 2018 ble ferdig og levert i august 2019.

I 2019 ble vi involvert i det første radiotelemetriprosjektet på spurvfugler i Norge i samarbeid med Mølen, Store Færder og Jomfruland fuglestasjoner. To antenner ble installert på Lista høsten 2019.

I løpet av året ble det publisert seks rapporter eller artikler. Materialet fra stasjonen var vesentlig i to vitenskapelige artikler publisert i *Ecological Indicators* og *The Royal Society Publishing*.

Et møte mellom NOF, Jomfruland og Lista fuglestasjoner fant sted på Jomfruland i januar 2019. Vi snakket om faktiske økonomiske problemer, mulige forbedringer og utvikling av stasjonene, potensielle måter for samarbeid og planlegging av nye møter med Miljødirektoratet og andre økonomiske bidragsytere.

På ringmerkingskursene til Lista Fuglestasjon lærer man å håndtere og ringmerke fugler. Foto: Aïda López.

Et møte mellom NOF, Jomfruland og Lista fuglestasjoner fant sted på Jomfruland i januar 2019. Foto: Jomfruland Fuglestasjon.